

OR poiesis (a.k.a. Petra Kapš): Privlačnost. Petrifikacija, intimno-kozmični dialog elementov

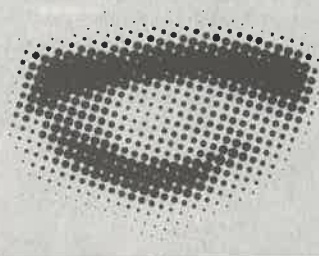
Galerija artKIT/produkcija: Petra Kapš v soorganizaciji s KID Kibla/○○○○○

DELO, 18.5.2022

Vračanje k naravi je tema, h kateri človeštvo gravitira vedno znova in jo je reprezentiralo že v številnih gibanjih, od romantike, landarta do okoljske umetnosti. Tema kljub skozi zgodovino pogosto prisotnim interpretacijam dovoljuje vedno nove variacije, ki so zmožne razkriti še neznane nianse povezave med naravo in človekom.

Petra Kapš je ena od umetnikov, ki so o povezavi med naravo in človekom zmožni povedati nekaj novega in to predstaviti na način, ki uspešno izzove čustveno reakcijo. Razstava, ki razvija temo človeško-kameninske hibridnosti ter vključuje dva performativna videa, abstraktno zvočno kompozicijo in fotografije, prihaja v času, ko se že zavedamo, da so v meteoritih vsi osnovni elementi našega DNK in RNA. Dojemanje, da smo bližnje povezani z anorganskim, lahko skozi razstavo gradimo na podlagi tako intuitivnega kot tudi znanstveno utemeljenega znanja, umetnica pa se tokrat osredotoči na prvo.

Na steni so v liniji razstavljene fotografije kamnov pred ogledalom, ki je osvetljeno vedno drugače in s tem vizualno spominja na lunine mene. Tema razstave se takoj že v začetku subtilno dotakne dobro znane povezave med žensko in luno; seveda je luna ključna za človeštvo v splošnem, a kamniti satelit je že od pradavnine asociiran predvsem z žensko biologijo in s stereotipno ženskimi lastnostmi, kot je intuicija, zato je fotografije dojamemo kot umetničino osebno izjavo o vplivih lune na njo in ženske nasploh. Ogledalo je na nekaterih fotografijah zamazano s prstnimi odtisi, ki od daleč oblikujejo lunine kraterje, obe-

v ocesu

nem pa govorijo o bližnjem stiku človeka in vesolja. Kljub strogo ponavljajoči se kompoziciji fotografij, ki lahko aludira na stabilno prisotnost lune v našem življenju, se na fotografijah rahlo

spreminja ne le izgled ogledala, temveč tudi ozadja, ki predstavlja spreminjajočo se atmosfero, povezano s čustvenimi stanji, ki sovpadajo s fazami lune. Fotografije s svojo preprosto kompozicijo intenzivno posredujejo zgodbo, ki nemudoma pritegne, saj je motiv prav zaradi svoje izčiščenosti vizualno močen in uspešno vpliva na razmislek in učinkih vesolja na posameznika. Podobe pripovednost dosežejo brez pretirane sentimentalnosti, ki je prepogosto prisotna pri upodobitvah lune.

Abstraktno-zvočno kompozicijo, kot jo je opisala umetnica,

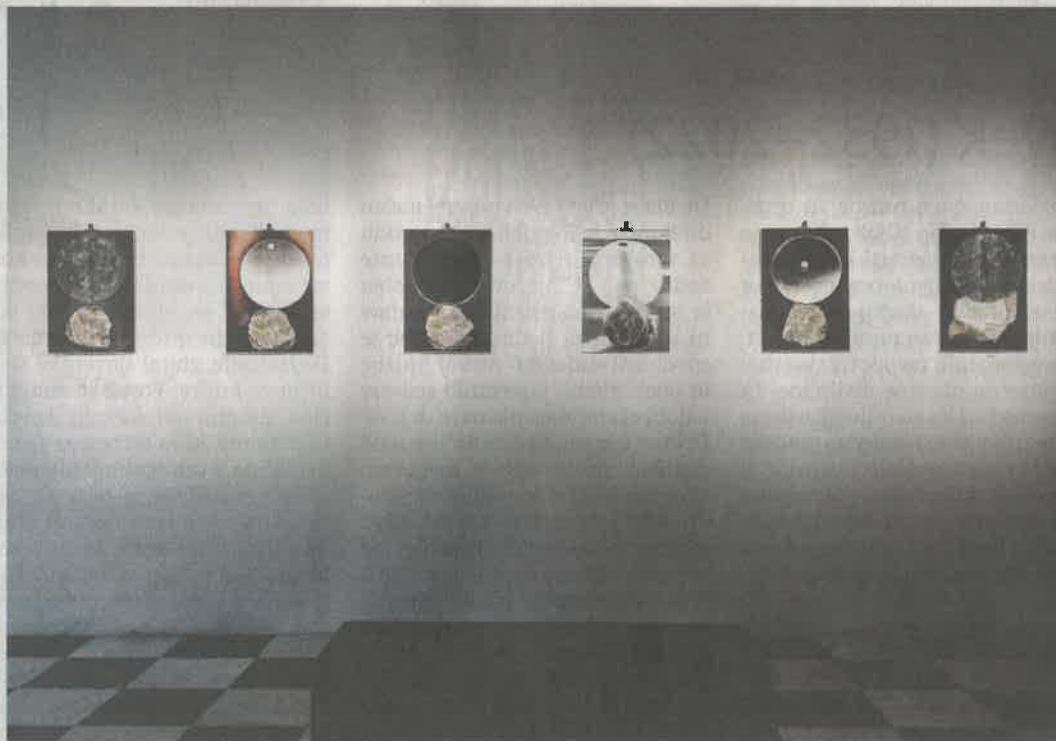
sestavlja podoba na ekranu, ki ga obdajata zvočnika na podstavkih. Obiskovalec je ob ogledu obdan z ambientalnim zvokom, ki cilja k prikazu resonančnega usklajevanja z energetskega poljem narave in kamnin. Podoba na ekranu je simetrično zrcaljena fotografija gozda, na kateri na videz razcepljene skale oblikujejo nadrealistične oblike lobanj in minotavru podobnega bitja (interpretacija odprtih, asociativnih podob se spreminja od gledalca do gledalca), ki prihaja iz globin jame. Podoba se rahlo premika, širi iz centra, obiskovalec pa ni prepričan, ali gre za avtoričino

potezo ali za optično prevaro, kar je za učinkovitost postavitve ključno, saj v kombinaciji z zvokom vstopamo v nekakšno vizualizacijo nezavednega (podobno namreč spominjo na klasično predstavo nezavednega, ki jo je že Jung definiral z vstopanjem v gozd). Izkušnja ob gledanju ni pomirjujoča, temveč udarna in temačna, cilja na prikaz središča posameznikove biti in se kot osrednje delo v postavitvi najbolj intenzivno dotika povezave med organskim in anorganskim.

V zadnjih dveh delih na razstavi – performativnih videh umetnice, ki gola mirno sedi na skalah v gozdu – dosežemo pomiritev, ki smo jo med ogledom iskali pri potovanju skozi prikazana kozmos in psiho. Skozi najbolj neposredni in edini nemanipulirani deli na razstavi nam umetnica ponudi navigacijo po na novo odprtem znanju: mirno sobivanje z naravo in intuitivno dojemanje vseh njenih fizičnih in mističnih plasti. Razstava tematiko torej predstavi skozi številne medije in aktivira večino gledalčevega čutnega zaznavanja, kar je za dosego umetničnega cilja tudi nujno. Edini manjkajoči element je vsaj nakazana možnost dotika. Razstava, ki govori o poglobljenem stiku z naravnim, bi lahko pridobila pri sporočilnosti z vnosom kamnine tudi v fizični, instalacijski obliki (čeprav komunikacija v digitalni obliki ponuja dodaten komentar na nov način človekove povezave s svetom – naravnim ali umetno ustvarjenim).

Na ogled do 28. maja.

SARA NUŠA GOLOB GRABNER, umetnostna zgodovinarica in kustosinja

Razstava razvija temo človeško-kameninske hibridnosti ter vključuje dva performativna videa, abstraktno zvočno kompozicijo in fotografije. FOTO JANEZ KLENOVŠEK © KID KIBLA

